

ICCJ: Consumul de substanțe psihoactive la volan este infracțiune doar dacă este afectată capacitatea de a conduce

Consumul de substanțe psihoactive la volan este infracțiune doar dacă se demonstrează ca aceste substanțe au afectat capacitatea șoferului de a conduce, a decis luni Înalta Curte de Casație și Justiție.

În cazul infracțiunii de conducere a unui vehicul sub influența substanțelor psihoactive, prevăzută de art. 336 alin. (2) din Codul penal, pentru realizarea condiției esențiale atașată elementului material al laturii obiective, aceea ca inculpatul să se fi aflat sub influența unor substanțe psihoactive, este necesar să se constate atât prezența în probele biologice a substanței psihoactive, cât și aptitudinea acesteia de a putea determina afectarea capacității de a conduce a autorului faptei', se arată în decizia luată de Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept de la Înalta Curte.

Instanța supremă a admis sesizările formulate de Curtea de Apel Brașov și Curtea de Apel Cluj, prin care se solicita pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: 'În cazul infracțiunii de conducere a unui vehicul sub influența substanțelor psihoactive, prevăzută de art. 336 alin. (2) din Codul penal, pentru realizarea cerinței esențiale preexistente ca inculpatul să se fi aflat sub influența unor substanțe psihoactive este suficient să se constate prezența în probele biologice a substanței psihoactive, indiferent de concentrația acesteia, influența asupra capacității de a conduce fiind prezumată absolut ori dacă aceasta prezumție este una relativă, putând fi combătută prin mijloace de probă științifice potrivit cărora, în ciuda prezenței substanțelor psihoactive într-o concentrație minimală, persoana nu se afla sub influența substanțelor psihoactive, cu afectarea capacității de a conduce autovehiculele pe drumurile publice?'

De asemenea, Instanța supremă trebuie să răspundă la întrebarea: 'Dacă dispoziția 'aflata sub influența unor substanțe psihoactive', din cuprinsul infracțiunii prevăzute de art. 336 alin. (2) din Codul penal se referă la o persoană care a consumat substanțe psihoactive sau la o persoană a cărei capacitate de a conduce un vehicul (pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere) este alterată în urma consumului de substanțe psihoactive?'

Concret, sesizările se refereau la modul în care trebuie interpretată sintagma 'persoana care conduce aflata sub influența unor substanțe psihoactive', respectiv dacă este necesar să se introducă un prag valoric pentru infracțiunea de conducere a unui autovehicul sub influența drogurilor, așa cum este la consumul de alcool la volan.

Potrivit art. 336 alin. (2) Cod penal, se pedepsește cu închisoare de la 1 la 5 ani sau cu amendă persoana aflata sub influența unor substanțe psihoactive, care conduce un vehicul pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere.

Spre deosebire de infracțiunea de la art. 336 alin. (1) Cod penal (conducerea unui vehicul sub influența alcoolului), în cazul careia îmbibația alcoolică trebuie să se situeze superior pragului de 0,80 g/l alcool pur în sânge, legislația nu prevede o limită a cantității de substanțe psihoactive ingerate sau vreun efect al acestora, fapta fiind penală indiferent de modalitatea de consum, de cantitatea ingerată sau de efectele acesteia.

Controversele au apărut după ce tot mai mulți șoferi s-au ales cu dosare penale pentru consum de substanțe interzise la volan, deși luaseră medicamente uzuale sau spray nazal antialergic.

Reclamanții susțin că simpla prezență a substanței psihoactive în probele biologice, în cantități infime, nu înseamnă că afectează capacitatea oamenilor de a conduce o mașină, astfel că este nevoie de stabilirea unui prag

de la care se poate vorbi de o infracțiune, așa cum este la alcool.

Au existat instanțe din țara care au dispus condamnarea șoferilor, chiar dacă s-a stabilit că ei nu se aflau sub influența acestor substanțe, iar alte instanțe au dat soluții de achitare.

În practică, au existat situații în care examenele clinice, buletinele toxicologice și expertizele medico-legale au relevat păstrarea capacităților de percepție spațio-temporale, atunci când valoarea substanțelor psihoactive era foarte mică.

De asemenea, au fost și cazuri în care substanțele psihoactive nu au fost introduse recent în organismul persoanei care conducea un vehicul pe drumurile publice, prezența unor substanțe psihoactive în probele biologice, detectată ca urmare a analizelor de laborator, putând rezulta și dintr-un consum anterior, ale căror urme au o persistență în organism mai multe zile sau săptămâni. În acest caz, la data depistării șoferului în trafic, efectele psihoactive specifice fazei de intoxicație acută disparuseră.

În astfel de cazuri, probațiunea este adeseori completată prin efectuarea unui raport de expertiză medico-legală, pentru a se stabili dacă conducătorul auto se afla sub influența substanțelor psihoactive la momentul săvârșirii faptei, respectiv dacă capacitatea acestuia de a conduce autovehicule pe drumurile publice a fost afectată negativ, raportat la starea indusă de consumul substanțelor psihoactive.